

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 356/06-77

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 10. októbra 2007 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošíkovej a zo sudcov Juraja Horvátha a Sergeja Kohuta o sťažnosti F., so sídlom B., zastúpeného advokátom JUDr. J. B., N., vo veci namietaného porušenia základného práva na zákonného sudcu zaručeného v čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a v čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Obo 344/2005 zo 16. novembra 2005 takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo F. na zákonného sudcu zaručené v čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a v čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd postupom a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Obo 344/2005 zo 16. novembra 2005 porušené nebolo.

2. Právo F. na spravodlivé súdne konanie zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Obo 344/2005 zo 16. novembra 2005 porušené bolo.

3. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Obo 344/2005 zo 16. novembra 2005 z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie.

4. F. p r i z n á v a úhradu trov právneho zastúpenia v sume 8 693 Sk (slovom osemtisícšesťstodevät'desiattri slovenských korún), ktoré je Najvyšší súd Slovenskej republiky p o v i n n ý vyplatiť na účet advokátovi JUDr. J. B., N., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením z 30. novembra 2006 č. k. I. ÚS 356/06-50 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť F., so sídlom B. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie základného práva na zákonného sudcu zaručeného v čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a v čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 2 Obo 344/2005 zo 16. novembra 2005.

Z obsahu sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ podal 23. októbra 2000 Krajskému súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „konkurzný súd“) návrh na vyhlásenie konkurzu na majetok úpadcu – C., spol. s r. o., so sídlom S. [(ďalej len „úpadca“), od 6. decembra 2000 sa zmenila adresa sídla úpadcu na – N. – pozn.], a 3. februára 2004 bol konkurznému súdu podaný ďalší návrh na vyhlásenie konkurzu na toho istého úpadcu navrhovateľom – K., a. s., S. (ďalej len „kúpele“), pričom konanie o návrhu kúpeľov bolo

vedené pod sp. zn. 55 K 15/04 a neskôr bolo pripojené ku konaniu o návrhu sťažovateľa vedenému pod sp. zn. 28 K 226/02 [podľa zistenia ústavného súdu návrh sťažovateľa na vyhlásenie konkurzu bol najprv evidovaný na konkurznom súde pod sp. zn. 24 K 379/00, avšak ten sa „necítil“ byť v tejto veci miestne príslušný, a preto vec postúpil Krajskému súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“), ktorý predložil vec na konanie o kompetenčnom konflikte najvyššiemu súdu. Uznesením najvyššieho súdu sp. zn. Ndob 375/02 z 11. septembra 2002 bola vec pridelená znovu konkurznému súdu, ktorý veci prideliť novú sp. zn. 28 K 226/02 – pozn.]. Konkurzný súd uznesením sp. zn. 28 K 226/02 zo 14. júla 2004 návrh sťažovateľa a kúpeľov na vyhlásenie konkurzu zamietol pre nedostatok majetku úpadcu, ktorý by nepostačoval ani na úhradu trov konkurzného konania. Následne konkurzný súd doručoval predmetné uznesenie účastníkom konania, pričom úpadcovi bolo toto uznesenie doručované na jeho aktuálnu adresu zapísanú v obchodnom registri – N. Konkurzný súd po dvoch neúspešných pokusoch doručiť úpadcovi uznesenie sp. zn. 28 K 226/02 zo 14. júla 2004 (19. júla 2004 a 17. augusta 2004) na základe fikcie doručenia v súlade s § 48 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) vyznačil právoplatnosť predmetného uznesenia k 25. septembru 2004. V dôsledku právoplatného zamietnutia návrhu na vyhlásenie konkurzu pre nedostatok majetku úpadcu došlo k jeho zrušeniu podľa § 68 ods. 3 písm. d) Obchodného zákonníka, na základe čoho Okresný súd Nitra vykonal výmaz úpadcu z obchodného registra k 9. novembru 2004, čím došlo aj k zániku úpadcu.

Na podnet úpadcu podal Generálny prokurátor Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“) proti právoplatnému uzneseniu konkurzného súdu sp. zn. 28 K 226/02 zo 14. júla 2004 dvakrát mimoriadne dovolanie. Konanie o prvom mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora najvyšší súd uznesením sp. zn. 4 M Obdo 2/05 z 28. júna 2005 zastavil z dôvodu neodstrániteľnej prekážky konania spočívajúcej v nedostatku právnej subjektivity úpadcu, ktorý zanikol bez právneho nástupcu. O druhom mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora rozhodol najvyšší súd uznesením sp. zn. 6 M Obdo 5/05 z 11. novembra 2005, ktorým konanie opäť zastavil, avšak tentoraz z dôvodu, že mimoriadne dovolanie bolo podané predčasne, pretože uznesenie konkurzného súdu sp. zn. 28 K 226/02 zo 14. júla 2004 ešte nenadobudlo

právoplatnosť, keďže ešte nebolo doručené úpadcovi. Najvyšší súd pri uvedenom rozhodnutí vychádzal z právneho názoru, ktorý vyslovil v inom konaní v uznesení sp. zn. 6 Obo 38/05 z 8. augusta 2005 (pozri ďalej), ktoré podľa sťažovateľa nesúviselo s uvedeným konkurzným konaním.

V konaní vedenom pod sp. zn. 6 Obo 38/05 konal najvyšší súd ako súd odvolací o odvolaní úpadcu proti uzneseniu krajského súdu sp. zn. 45 Cb 56/99 z 12. januára 2005. Predmetom konania vedeného krajským súdom pod sp. zn. 45 Cb 56/99 bol návrh úpadcu proti sťažovateľovi ako odporcovi v I. rade a Centrálnemu depozitáru cenných papierov Slovenskej republiky ako odporcovi v II. rade na určenie neplatnosti odstúpenia od zmluvy, pričom krajský súd uznesením sp. zn. 45 Cb 56/99 z 12. januára 2005 predmetné konanie zastavil z dôvodu zistenia neodstrániteľnej podmienky konania, a to, že úpadca (v predmetnom konaní navrhovateľ) výmazom z obchodného registra k 9. novembru 2004 stratil právnu aj procesnú subjektivitu. Najvyšší súd ako súd odvolací predmetné rozhodnutie krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie uznesením sp. zn. 6 Obo 38/05 z 8. augusta 2005 (pozri vyššie), pričom v tomto uznesení sa vyjadril aj k otázke doručovania uznesenia konkurzného súdu sp. zn. 28 K 226/02 zo 14. júla 2004 a k vyznačeniu jeho právoplatnosti, ktoré zhodnotil ako nesprávne. Podľa sťažovateľa najvyšší súd tým spochybnil právoplatnosť *„dovtedy všetkými súdmi rešpektovaného uznesenia Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 14. 07. 2004 sp. zn. 28 K 226/2002, teda rozhodnutia v inej právnej veci, ktorá nebola predmetom jeho konania“*. Podľa sťažovateľa najvyšší súd súčasne poučil úpadcu, aby si od konkurzného súdu vyžiadal uznesenie sp. zn. 28 K 226/02 zo 14. júla 2004, ktoré mu ešte nebolo doručené.

Na základe uvedených skutočností si úpadca listom z 25. augusta 2005 vyžiadal od konkurzného súdu doručenie uznesenia sp. zn. 28 K 226/02 zo 14. júla 2004 na adresu, na ktorú mu v minulosti bolo toto uznesenie doručované neúspešne – N. Konkurzný súd prípisom zo 7. septembra 2005 doručoval úpadcovi toto uznesenie už ako právoplatné, t. j. zaslal ho úpadcovi iba na vedomie, a teda ho *„nedoručoval s právnymi účinkami doručenia rozhodnutia proti ktorému je prípustné odvolanie“*.

Úpadca aj napriek tomu, že uznesenie konkurzného súdu sp. zn. 28 K 226/02 zo 14. júla 2004 mu bolo doručené už ako právoplatné, „*v súlade s poučením, ktoré sa v konaní sp. zn. 6 Obo 38/05 dlžníkovi dostalo*“, podal proti nemu odvolanie z 22. septembra 2005, ktoré zaslal 23. septembra 2005 najvyššiemu súdu ako súdu odvolaciemu (odvolanie mu bolo doručené 26. septembra 2005), ako aj priamo konkurznému súdu, ktorý prípisom z 26. októbra 2005 postúpil spis spolu s odvolaním najvyššiemu súdu (písomnosti mu boli doručené 31. októbra 2005). Sťažovateľ tvrdí, že odvolaniu úpadcu, ktoré bolo najvyššiemu súdu doručené ako prvé 26. septembra 2005, nebola pridelená spisová značka, „*ale ho neznáma osoba držala bez spisovej značky na neznámom mieste*“, a spisová značka 2 Obo 344/05 bola pridelená až tomu odvolaniu úpadcu, ktoré bolo najvyššiemu súdu postúpené prostredníctvom konkurzného súdu 31. októbra 2005, a odvolanie úpadcu „*doručené Najvyššiemu súdu SR dňa 26. 09. 2005*“ bolo „*bez čísla listu iba vložené do súdneho spisu Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2 Obo 344/05*“.

Najvyšší súd ako súd odvolací rozhodol o odvolaní úpadcu proti uzneseniu konkurzného súdu sp. zn. 28 K 226/02 zo 14. júla 2004 napadnutým uznesením sp. zn. 2 Obo 344/05 zo 16. novembra 2005, ktorým napádané uznesenie konkurzného súdu zrušil a konanie o návrhu sťažovateľa a kúpeľov na vyhlásenie konkurzu zastavil z dôvodu nedostatkov návrhu na vyhlásenie konkurzu (neoznačenie ďalšieho veriteľa úpadcu so zročnou pohľadávkou, nezaplatenie zálohy na trovy predbežného správcu, neuvedenie zročnosti sťažovateľovej pohľadávky).

Podľa sťažovateľa uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 2 Obo 344/05 zo 16. novembra 2005, ako aj konaním, ktoré tomuto rozhodnutiu predchádzalo, boli porušené:

1. Základné právo na zákonného sudcu zaručené v čl. 48 ods. 1 ústavy a v čl. 38 ods. 1 listiny, pretože vo veci odvolania úpadcu rozhodol nezákonný a vylúčený sudca. Sťažovateľ svoje tvrdenie odôvodňuje tým, že:

a) zo spisu najvyššieho súdu sp. zn. 2 Obo 344/05 nie je možné zistiť, či konanie vo veci odvolania úpadcu bolo pridelené senátu „2 Obo“ pomocou predpísaných technických prostriedkov a programových prostriedkov tak, aby bola vylúčená možnosť ovplyvňovania pridelenia vecí [§ 51 ods. 1 zákona č. 757/2004 Zb. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“)];

b) najvyšší súd nepridelil predpísaným spôsobom zákonného sudcu a spisovú značku odvolaniu úpadcu, ktoré mu bolo doručené ako prvé 26. septembra 2005, „*ale ho neznáma osoba držala bez spisovej značky na neznámom mieste*“, a spisová značka 2 Obo 344/05 bola pridelená až odvolaniu úpadcu, ktoré bolo najvyššiemu súdu postúpené prostredníctvom konkurzného súdu 31. októbra 2005, pričom podanie doručené najvyššiemu súdu 26. septembra 2005 bolo bez čísla listu iba vložené do spisu sp. zn. 2 Obo 344/05. Podľa sťažovateľa najvyšší súd tak konal v rozpore s § 10 ods. 1 Kancelárskeho poriadku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „kancelársky poriadok najvyššieho súdu“), podľa ktorého každé podanie, v ktorom sa dáva podnet na začatie konania, sa zapíše do príslušného registra podľa jeho prevzatia podateľňou tak, že prvým zapísaným podaním bude to, ktoré podľa hodiny a minúty prišlo ako prvé, a postupne podľa času prevzatia podateľňou budú zapísané všetky ostatné podania. Vzhľadom na uvedené skutočnosti senát „2 Obo“ nebol podľa sťažovateľa v danej veci zákonným sudcom oprávneným konať a rozhodnúť o odvolaní úpadcu, pretože tento senát nebol určený k podaniu úpadcu doručenému najvyššiemu súdu 26. septembra 2005 ako zákonný sudca náhodným výberom a „*zákonným sudcom na konanie a rozhodnutie v tejto veci mohol byť jedine ten, ktorému by vec bola náhodným výberom pridelená dňa 26. 9. 2005*“;

c) zo súdneho spisu sp. zn. 2 Obo 344/05 nemožno zistiť „*či vo veci rozhodol senát Najvyššieho súdu SR 2 Obo, alebo iba predseda tohto senátu ako jedna osoba. V súdnom spise sa nenachádza zápisnica a dokonca ani žiaden úradný záznam z neverejného zasadnutia, z ktorého by bolo možné preveriť, v akom zložení, kedy a kde zasadal a rozhodoval senát 2 Obo. Z uvedeného dôvodu nemožno preveriť, či dvaja členovia senátu, ktorých mená zo súdneho spisu nemožno zistiť, či neboli vo veci zaujatí, či boli zákonnými sudcami, alebo či sa vôbec zúčastnili rozhodnutia vo veci samej*“;

d) predseda senátu najvyššieho súdu „2 Obo“ JUDr. Š. konajúci a rozhodujúci v napádanom konaní najvyššieho súdu vedenom pod sp. zn. 2 Obo 344/05 bol zaujatý, a to

jednak pre jeho pomer k premetu konania, ako aj k účastníkom konania. Podľa sťažovateľa o vzťahu predsedu senátu „2 Obo“ k predmetu konania svedčí skutočnosť, že tento sudca najvyššieho súdu konal a rozhodoval ako zákonný sudca aj vo veci vedenej najvyšším súdom pod sp. zn. 6 Obo 38/05, v rámci ktorého v uznesení z 8. augusta 2005 vyjadril svoje stanovisko k podľa neho nesprávnemu postupu konkurzného súdu pri doručovaní uznesenia sp. zn. 28 K 226/02 zo 14. júla 2004 a s tým súvisiacim nesprávnym vyznačením jeho právoplatnosti, aj napriek tomu, že toto rozhodnutie konkurzného súdu sa podľa sťažovateľa netýkalo veci prerokúvanej v rámci konania sp. zn. 6 Obo 38/05. Pričom práve toto rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 6 Obo 38/05 z 8. augusta 2005 bolo podkladom pre sťažovateľom napádané uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 2 Obo 344/05 zo 16. novembra 2005. *„Vzhľadom k takémuto pomeru k veci je sudca vylúčený už v konaní na ktorého rozhodnutí sa podieľal.“* Sťažovateľ je toho názoru, že predseda senátu najvyššieho súdu „2 Obo“ JUDr. Š. mal byť vylúčený z rozhodovania veci sp. zn. 2 Obo 344/05 aj pre jeho pomer k účastníkom konania. Zo sťažnosti totiž vyplýva, že v rámci odvolacieho konania disciplinárneho senátu najvyššieho súdu sp. zn. 2 Dso 1/03 bolo preukázané, že JUDr. Š. spolu s manželkou nezaplatili za pobyt a služby im poskytnuté v K. v dobe od 19. do 20. februára 2000 a od 3. do 26. apríla 2000 aj napriek tomu, že vedeli, že nešlo o kúpeľnú liečbu na vystavený liečebný poukaz. Bývalým riaditeľom týchto kúpeľov bol MUDr. S., ktorý bol zároveň konateľom úpadcu, o odvolaní ktorého sa v napádanom konaní rozhodovalo.

Sťažovateľ na základe pochybnosti o nezaujatosti predsedu senátu najvyššieho súdu „2 Obo“ JUDr. Š. z uvedených dôvodov uplatnil proti nemu námietku zaujatosti, ktorá bola najvyššiemu súdu doručená faxom 16. novembra 2005, t. j. v deň, keď bolo vo veci vyhlásené napádané uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 2 Obo 344/05, pričom toto faxové podanie bolo doplnené aj písomným podaním doručeným najvyššiemu súdu 18. novembra 2005. Podľa sťažovateľa *„Najvyšší súd uznesením zo dňa 28. 11. 2005 sp. zn. 1 Ndob 85/2005, konanie o námietke zaujatosti zastavil bez jej vecného prejednanja, avšak rozhodnutie súdu sa týkalo námietky zaujatosti zo dňa 18. 11. 2005, hoci sťažovateľ námietku zaujatosti riadne podal dňa 16. 11. 2005, na ktorú však súd v rámci konania o námietke zaujatosti neprihliadal a vo svojom rozhodnutí sa týmto podaním ani nevysporiadal. Vzhľadom na to, že odvolací súd vo veci samej rozhodol dňa 16. 11. 2005,*

keď bola súdu doručená aj námietka zaujatosti sťažovateľa, Najvyšší súd SR, v rámci konania o tejto námietke, mal skúmať kedy toto podanie súdu došlo a kedy rozhodoval odvolací súd, avšak tieto skutočnosti vôbec neskúmal.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti, sťažovateľ je tohto právneho názoru, že uznesenie Najvyššieho súdu zo dňa 28. 11. 2005 sp. zn. 1 Ndob 85/2005, ktorým konanie o námietke zaujatosti bolo zastavené bez jej vecného prejednanja, je nepreskúmateľné, lebo o jeho podaní – námietke zaujatosti zo dňa 16. 11. 2005, podanej podľa názoru sťažovateľa ešte pred rozhodnutím odvolacieho súdu, doposiaľ nebolo rozhodnuté, rozhodlo sa o námietke zaujatosti zo dňa 18. 11. 2005, a z tohto dôvodu sťažovateľ má za to, že dňa 16. 11. 2005 vo veci samej rozhodol vylúčený sudca, ktorý nebol zákonným sudcom na prejednanie a rozhodnutie veci“.

2. Právo na spravodlivé súdne konanie zaručené v čl. 6 ods. 1 dohovoru z nasledovných dôvodov:

a) odvolací senát najvyššieho súdu uznesením sp. zn. 2 Obo 344/05 zo 16. novembra 2005 zrušil uznesenie konkurzného súdu vo veci samej sp. zn. 28 K 226/02 zo 14. júla 2004 aj napriek tomu, že už bolo právoplatné, pričom svoje rozhodnutie založil podľa sťažovateľa na nesprávnom výklade § 48 ods. 1 a 2 OSP v dôsledku čoho najvyšší súd „zrušil právoplatné rozhodnutie prvostupňového súdu, dovtedy rešpektované všetkými súdmi SR, a to po viac ako 400 dňoch od jeho riadneho doručenia“.

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ sa stotožňuje s postupom konkurzného súdu, ktorý doručoval uznesenie sp. zn. 28 K 226/02 zo 14. júla 2004 úpadcovi na aktuálnu adresu jeho sídla zapísanú v čase doručovania v obchodnom registri – N., a po dvoch neúspešných pokusoch o jeho doručenie v súlade s § 48 ods. 2 OSP využívajúc fikciu doručenia konkurzný súd vyznačil právoplatnosť tohto uznesenia k 25. septembru 2004.

Sťažovateľ sa naopak nestotožňuje so závermi vyslovenými najvyšším súdom v napádanom uznesení sp. zn. 2 Obo 344/05 zo 16. novembra 2005, podľa ktorých konkurzný súd nesprávne postupoval pri doručovaní predmetného uznesenia úpadcovi, pretože pred vyznačením jeho právoplatnosti nevyužil aj ďalšie možnosti doručenia, a teda doručenie nebolo podľa najvyššieho súdu vo vzťahu k úpadcovi účinne vykonané a ani spôsobilé vyvolať právne účinky právoplatného rozhodnutia, a preto podľa najvyššieho

súdu: „*Ak je nesprávne vyznačená na rozhodnutí právoplatnosť, kedykoľvek bez časového obmedzenia ju možno odstrániť.*“ Konkurzný súd mal podľa najvyššieho súdu doručovať predmetné uznesenie nielen na adresu sídla úpadcu aktuálne zapísanú v obchodnom registri v čase doručovania, ale aj na „*inú adresu*“, t. j. pôvodne zapísanú adresu jeho sídla v obchodnom registri – S., pretože na tejto adrese boli úpadcom aj v minulosti, napriek zmene adresy sídla, prevzaté niektoré zásielky adresované mu konkurzným súdom. Podľa najvyššieho súdu mal konkurzný súd predmetné uznesenie doručovať aj na všeobecne známú adresu konateľa úpadcu MUDr. V. S. a tiež na adresu právneho zástupcu úpadcu.

Sťažovateľ zdôvodnil svoj nesúhlas s uvedenými závermi najvyššieho súdu nasledovnými skutočnosťami:

– v prípade, že si právnická osoba neprevezme zásielku na adrese jej sídla zapísanej v obchodnom alebo inom registri, zákonné ustanovenie § 48 ods. 1 OSP neustanovuje povinnosť doručovať zásielku ešte aj na adresu pracovníka oprávneného za právnickú osobu prijímať písomnosti a v prípade, že jeho niet, tak na adresu osoby oprávnenej za právnickú osobu konať, pretože tieto osoby sú oprávnené zásielky adresované právnickej osobe len účinne prevziať na jej adrese. Preto podľa sťažovateľa ak zásielku nie je možné doručiť právnickej osobe na adresu jej sídla uvedenú v obchodnom registri, súd má možnosť využiť fikciu doručenia podľa § 48 ods. 2 OSP. V tejto súvislosti sťažovateľ cituje dôvodovú správu k § 48 ods. 1 a 2 OSP, podľa ktorej: „*Navrhovaná právna úprava zakladá zodpovednosť podnikateľa za údaje obsiahnuté vo verejných registroch a umožňuje súdu na základe rešpektovania zásady dôveryhodnosti údajov využiť fikciu doručenia. Týmto sa uvoľnia umŕtvené prostriedky v obchodných sporoch a zrýchli sa súdne konanie*“,

– v čase doručovania predmetného uznesenia konkurzným súdom bola v obchodnom registri od 6. decembra 2000 ako aktuálna adresa úpadcu uvedená N., pričom adresa pôvodného sídla úpadcu – S., bola z obchodného registra vymazaná 5. decembra 2000. Skutočnosť, že úpadca si na tejto starej adrese, ktorá bola uvedená aj v návrhu na vyhlásenie konkurzu z 23. októbra 2000, raz prevzal zásielku 4. novembra 2002, nemá podľa sťažovateľa právny význam. Podľa sťažovateľa aj táto zásielka doručená úpadcovi 4. novembra 2002 bola na starú adresu jeho sídla doručená len v dôsledku nesprávneho postupu konkurzného súdu pri doručovaní, pretože pôvodne bola doručovaná na adresu „*C., s r. o., N.*“, avšak z dôvodu neúplnosti adresy, v ktorej nebola uvedená ulica sídla

adresáta, bola zásielka vrátená konkurznému súdu ako nedoručená s poznámkou pošty „adresa nedostatočná“. Konkurzný súd však adresu nedoplnil, ale zásielku nesprávne preposlal na pôvodnú adresu sídla úpadcu. Doručovanie uznesenia konkurzného súdu sp. zn. 28 K 226/02 zo 14. júla 2004 na pôvodnú adresu sídla úpadcu je podľa sťažovateľa bez právnej relevancie aj preto, že úpadca si na adrese – N., riadne zásielky preberal a navyše sám konateľ úpadcu MUDr. S. pred rozhodnutím konkurzného súdu zaslal z tejto adresy konkurznému súdu správu z 23. januára 2004 o tom, že úpadca nemá majetok, iba akcie v prípade úspešnosti súdneho konania, čo je podľa sťažovateľa nespochybniteľným faktom, že úpadca na adrese – N., reálne pôsobil,

– úvahy najvyššieho súdu vyjadrené v uznesení sp. zn. 2 Obo 344/05 zo 16. novembra 2005 o povinnosti konkurzného súdu doručovať uvedené uznesenie aj na všeobecne známou adresu konateľa úpadcu MUDr. V. S., ktorý bol v tom čase poslancom Národnej rady Slovenskej republiky, je podľa sťažovateľa v rozpore s Občianskym súdnym poriadkom, ktorý v § 48 neukladá povinnosť v prípade nedoručenia zásielky na adresu právnickej osoby doručovať ju aj na adresu konateľa, čo potvrdzuje aj znenie § 48 ods. 2 OSP: „...písomnosť sa považuje po troch dňoch od vrátenia nedoručenej zásielky súdu za doručenú, a to aj vtedy, ak ten, kto je oprávnený konať za právnickú osobu, sa o tom nedozvie.“

Napokon tieto úvahy najvyššieho súdu sú podľa sťažovateľa aj v rozpore s ústavným zákonom č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov, ktorý zakotvuje, že: „Verejný funkcionár nesmie byť štatutárnym orgánom alebo členom štatutárneho orgánu, členom riadiaceho, kontrolného alebo dozorného orgánu právnickej osoby, ktorá bola zriadená na výkon podnikateľskej činnosti (...)“ a „Verejný funkcionár je povinný do 30 dní odo dňa, keď sa ujal výkonu verejnej funkcie, a počas jej výkonu vždy do 31. marca podať písomné oznámenie za predchádzajúci kalendárny rok, v ktorom uvedie, či spĺňa podmienky nezlučiteľnosti výkonu funkcie verejného funkcionára s výkonom iných funkcií, zamestnaní alebo činností (...)“. V tejto súvislosti sťažovateľ v sťažnosti uviedol: „MUDr. V. S., ako poslanec NR SR, uvedené oznámenie za rok 2004 podal, v ktorom uviedol, že spĺňa podmienky nezlučiteľnosti výkonu funkcie verejného funkcionára s výkonom iných funkcií, zamestnaní a činností, t. j. podľa čl. 5 ods. 2 ústavného zákona 357/2004, v roku 2004 nebol štatutárnym orgánom právnickej osoby,

ktorá bola zriadená na výkon podnikateľskej činnosti. Sťažovateľ predpokladá, že takéto vyhlásenie v rozpore so skutočnosťami uvedenými vo výpise z obchodného registra spoločnosti C., spol. s r. o., podal MUDr. V. S. v domeni, že jeho funkcia konateľ a C., spol. s r. o. zanikla zánikom spoločnosti ku dňu výmazu z obchodného registra k 9. 11. 2004. Avšak ďalšie úkony MUDr. V. S. v tomto konkurznom konaní tomu nenasvedčujú. V rozpore s právnym stavom, uvedeným ústavným zákonom ako aj svojím oznámením robil procesné úkony ako konateľ a spoločník spoločnosti C., spol. s r. o.“,

– podľa sťažovateľa sú nesprávne aj závery najvyššieho súdu, že konkurzný súd bol povinný doručovať uznesenie sp. zn. 28 K 226/02 zo 14. júla 2004 aj právnenému zástupcovi úpadcu, pretože v konkurznom konaní vedenom pod sp. zn. 28 K 226/02 úpadca nemal žiadneho právneho zástupcu, ktorému by udelil splnomocnenie na zastupovanie. Podľa sťažovateľa to, že JUDr. S., ktorý úpadcu zastupoval v iných konaniach, sa raz vyjadril aj v konaní vedenom pod sp. zn. 28 K 226/02 (5. január 2001, č. l. 35), neznamena, že v tomto konaní bol právnym zástupcom úpadcu, pretože do spisu nebolo založené splnomocnenie na zastupovanie;

b) najvyšší súd ako súd odvolací v rozpore so zásadou spravodlivého súdneho konania podľa sťažovateľa neskúmal, či odvolanie úpadcu z 22. septembra 2005 proti uzneseniu konkurzného súdu sp. zn. 28 K 226/02 zo 14. júla 2004 bolo prípustné, t. j. či bolo podané včas, či bolo podané oprávnenou osobou, či nesmeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné, a či má všetky náležitosti podľa § 205 ods. 1 a 2 OSP, „čím zvýhodnil odvolateľa tolerovaním nedostatkov odvolania, nesplnením zákonom vyžadovaných podmienok“.

Podľa názoru sťažovateľa najvyšší súd porušil jeho právo na spravodlivé súdne konanie tým, že rozhodol o odvolaní úpadcu z 22. septembra 2005 aj napriek tomu, že:

– odvolanie úpadcu z 22. septembra 2005 proti uzneseniu konkurzného súdu sp. zn. 28 K 226/02 zo 14. júla 2004, ktoré nadobudlo právoplatnosť 25. septembra 2004, bolo zjavne oneskorené, avšak najvyšší súd aj napriek tomu v rámci odvolacieho konania zrušil toto právoplatné rozhodnutie. Sťažovateľ zastáva názor, že aj keby najvyšší súd počítal lehotu 15 dní na podanie odvolania od 7. septembra 2005, t. j. od kedy bolo úpadcovi na jeho žiadosť prípisom doručované na vedomie už právoplatné uznesenie

konkurzného súdu, aj tak by odvolanie úpadcu z 22. septembra 2005 bolo potrebné kvalifikovať ako oneskorené, pretože na poštovú prepravu bolo podané 23. septembra 2005,

– odvolanie úpadcu bolo podané proti už právoplatnému rozhodnutiu, proti ktorému riadny opravný prostriedok už nie je prípustný,

– odvolanie bolo podané neoprávnenou osobou, pretože ho podala advokátka Mgr. B., ktorá nebola na tento procesný úkon splnomocnená úpadcom, ale MUDr. S.,

– odvolanie nebolo odôvodnené zákonnými dôvodmi taxatívne uvedenými v § 205 ods. 2 OSP;

c) najvyšší súd považoval skutkový stav zistený konkurzným súdom, t. j. že majetok úpadcu nepostačuje ani na úhradu trov konkurzného konania, za nesprávny, avšak sám v odvolacom konaní vedenom pod sp. zn. 2 Obo 344/05 dokazovanie v potrebnom rozsahu neopakoval ani nedoplňal. *„Ak odvolací súd mal za to, že tieto skutkové zistenia prvostupňového súdu sú nesprávne, mal vo veci v potrebnom rozsahu opakovať dokazovanie. Odvolací súd však bez toho, aby dokazovanie opakoval a preveril zistenia nestranného predbežného správcu, rozhodnutie prvostupňového súdu zrušil, čím porušil ustanovenie § 213 ods. 1 a 2 O. s. p., ktoré ho výslovne viazali skutkovým stavom, tak ako ho zistil súd prvého stupňa.“*;

d) rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 2 Obo 344/05 zo 16. novembra 2005 je podľa sťažovateľa zjavne neodôvodnené, svojvoľné, neudržateľné a v ňom prijaté skutkové a právne závery *„neobjasňujú rozhodnutie súdu vo veci samej“*. Najvyšší súd v napádanom rozhodnutí iba konštatoval, že konkurzné konanie zastavuje z dôvodu nesplnenia základných podmienok pre vecné rozhodnutie o návrhu, avšak *„... v odôvodnení svojho rozhodnutia neuviedol, ktoré skutkové zistenia prvostupňového súdu mal za preukázané, ktoré skutkové zistenia prvostupňového súdu nemal za preukázané a z akého dôvodu, o ktoré dôkazy oprel svoje skutkové zistenia a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov spravoval, a preto napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu je nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov.“*;

e) uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 2 Obo 344/05 zo 16. novembra 2005 je protizákonné, pretože podľa sťažovateľa najvyšší súd zrušil uznesenie konkurzného súdu sp. zn. 28 K 226/02 zo 14. júla 2004 bez existencie zákonných dôvodov taxatívne vymenovaných v § 221 ods. 1 OSP, ktoré sú jedinými dôvodmi, kvôli ktorým môže

odvolací súd zrušiť prvostupňové rozhodnutie. Sťažovateľ tvrdí, že ak najvyšší súd ako súd odvolací považoval rozhodnutie konkurzného súdu za nesprávne, mal ho zmeniť podľa § 220 OSP, podľa ktorého odvolací súd rozhodnutie súdu prvého stupňa zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie (§ 219) ani na jeho zrušenie (§ 221 ods. 1). Napriek tomu najvyšší súd v napádanom uznesení iba uviedol, že *„prvostupňový súd nemal splnené procesné podmienky pre vynesenie napadnutého uznesenia, preto toto uznesenie zrušil a konanie o návrhu na vyhlásenie konkurzu na majetok označeného dlžníka zastavil (§ 4 ods. 8 ZKV v spojení s § 211 OSP).“*;

f) najvyšší súd vo svojom rozhodnutí sp. zn. 2 Obo 344/05 zo 16. novembra 2005 odsúdil správanie sťažovateľa ako nemorálne, hoci bolo a je podľa sťažovateľa plne v súlade so zákonom, keď najvyšší súd v súvislosti so zrušením rozhodnutia konkurzného súdu uviedol: *„účelom tohto konkurzného konania nie je to čo je uvedené v zákone 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní (§1), ale likvidácia účastníka v inom spore v dôsledku dosiahnutia straty právnej subjektivity právnickej osoby. Navrhovateľ (F.) sám listom (čl. 119) na základe toho dosiahol výmaz dlžníka z obchodného registra v tom domnení, že dosiahol aj jeho procesný zánik ako obchodnej spoločnosti.“*

Zo sťažnosti vyplýva, že takýmto vyjadrením najvyšší súd odsúdil postup sťažovateľa, ktorý odstúpil od zmluvy s úpadcom o odplatnom prevode akcií a následne podal návrh na vyhlásenie konkurzu na úpadcu, pričom sťažovateľ tvrdí, že od predmetnej zmluvy odstúpil v súlade so zákonom, pretože chcel chrániť majetok štátu nadobudnutý v rámci privatizácie úpadcom, ktorý však v rozpore s touto zmluvou nezaplatil kúpnu cenu a následne nebol schopný plniť svoje splatné záväzky. Sťažovateľ je toho názoru, že najvyšší súd týmto hodnotením jeho správania porušil právo na spravodlivý proces, pričom na druhej strane toleroval protizákonné správanie sa úpadcu, ktorý sám nepodal návrh na vyhlásenie konkurzu *„... hoci nepretržite počas viac ako 60 dní bol v predĺžení“*. Navyše podľa sťažovateľa MUDr. S. v rozpore so svojím vyhlásením poslanca Národnej rady Slovenskej republiky vykonával funkciu konateľa úpadcu (pozri vyššie);

g) postupom najvyššieho súdu predchádzajúcim vydaniu uznesenia sp. zn. 2 Obo 344/05 zo 16. novembra 2005 bolo porušené právo sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie jednak tým, že mu nebolo doručené odvolanie úpadcu z 22. septembra 2005 a najvyšším súdom nebol ani vyzvaný, aby sa k nemu vyjadril, a jednak tým, že mu bolo

znemožnené nahliadnúť do súdneho spisu sp. zn. 2 Obo 344/05. Z tvrdení sťažovateľa je zrejmé, že o podaní odvolania úpadcom proti uzneseniu konkurzného súdu sp. zn. 28 K 226/02 zo 14. júla 2004 a o jeho „približnom“ obsahu sa dozvedel „z iných informačných zdrojov“, pretože najvyšší súd mu ako účastníkovi predmetného konania v rozpore s § 211 OSP nezaslal odvolanie úpadcu a nevyzval ho vyjadriť sa k nemu. Keď sťažovateľ telefonicky na najvyššom súde zistil, že vo veci odvolania úpadcu sa koná pod sp. zn. 6 M Obdo 5/05, iniciatívne zaslal svoje vyjadrenie zo 7. novembra 2005 týkajúce sa však len procesnej stránky odvolania, keďže jeho obsah nepoznal. Pri opätovnom telefonickom informovaní sa 15. novembra 2005 o stave konania vedeného pod sp. zn. 6 M Obdo 5/05 mu bolo oznámené, že najvyšší súd v predmetnej veci rozhodol 11. novembra 2005, avšak predmetom konania nebolo odvolanie úpadcu z 22. septembra 2005 proti uzneseniu konkurzného súdu sp. zn. 28 K 226/02 zo 14. júla 2004, ale mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora proti tomu istému uzneseniu konkurzného súdu, a že z uvedených dôvodov bolo odvolanie úpadcu predložené senátu najvyššieho súdu „2 Obo“ až 14. novembra 2005 pod sp. zn. 2 Obo 344/05.

Z dôvodu, že odvolanie úpadcu nebolo sťažovateľovi doručené, ako aj pre jeho pochybnosti, či bola vec pridelená zákonnému sudcovi, keďže odvolanie úpadcu z 22. septembra 2005, ktoré bolo najvyššiemu súdu doručené ešte 26. septembra 2005, bolo pridelené senátu „2 Obo“ až 14. novembra 2005 a do toho dňa mu nebola pridelená spisová značka, chcel sťažovateľ nahliadnúť do spisu sp. zn. 2 Obo 344/05. Prvú žiadosť o nahliadnutie do spisu za účelom prevzatia odvolania úpadcu a podania vyjadrenia k nemu zaslal právny zástupca sťažovateľa najvyššiemu súdu faxom aj poštou 15. novembra 2005. Keďže nahliadnutie do spisu mu nebolo umožnené, právny zástupca sťažovateľa podal 16. novembra 2005 opakovanú žiadosť o nahliadnutie do spisu spolu s námietkou zaujatosti proti predsedovi senátu „2 Obo“ JUDr. Š. (pozri vyššie). Podľa sťažovateľa najvyšší súd bez toho, aby súhlasil alebo odoprel súhlas s jeho žiadosťou nahliadnúť do spisu, žiadosť ignoroval a už po dvoch dňoch od pridelenia veci 16. novembra 2005 rozhodol aj napriek tomu, že on ako účastník konania sa v tom čase domáhal nahliadnutia do spisu a podal riadnu námietku zaujatosti. Nahliadnutie do spisu sp. zn. 2 Obo 344/05 bolo najvyšším súdom sťažovateľovi umožnené 1. decembra 2005, a to až po zaslaní desiatich žiadostí o nahliadnutie do spisu „(zo dní 15. 11., 16. 11., 18. 11., 21. 11., 22. 11., 23. 11., 24. 11.,

25. 11., 28. 11. a 29. 11.)“. Právnomu zástupcovi sťažovateľa pri nahliadnutí do spisu 1. decembra 2005 bola bezdôvodne odmietnutá jeho žiadosť o vyhotovenie fotokópii zo spisu za úhradu vecných nákladov. Listom z 13. decembra 2005 najvyšší súd nevyhovел ani žiadosti právneho zástupcu sťažovateľa z 9. decembra 2005 o študovanie zberného spisu k spisu sp. zn. 2 Obo 344/05.

Vzhľadom na uvedené, sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd rozhodol týmto nálezom:

„1. Najvyšší súd Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Obo 344/2005 porušil právo F. na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj podľa čl. 38 ods.1 Ústavného zákona č. 23/1991, ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd, ako aj právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ktorý bol vyhlásený pod č. 209/1992 Zb.

2. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Obo 344/05 zo dňa 16. 11. 2005 sa zrušuje a vec vracia na ďalšie konanie.

3. F. priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v paušálnej sume 250.000,- Sk (...), ktoré je Najvyšší súd Slovenskej republiky povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu F. do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

2. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadrili obaja účastníci konania: najvyšší súd listom č. k. KP 8/2007–6 z 18. apríla 2007 a právny zástupca sťažovateľa stanoviskom k uvedenému vyjadreniu najvyššieho súdu listom z 31. mája 2007.

2.1 Najvyšší súd vo svojom vyjadrení uviedol:

«Zo spisu Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 28 K 226/2002 je zrejmé, že Dlužník – C., s. r. o. podal odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa, ktorým bol návrh na vyhlásenie konkurzu zamietnutý pre nemajetnosť v čase, keď bol spis na NS SR na rozhodnutie o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky. Spis bol spolu s mimoriadnym dovolaním Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky predložený 21. septembra 2005 a bol vedený pod sp. zn. 6 Mobdo 5/05. Odvolanie podal sťažovateľ 26. septembra 2005 priamo na Najvyšší súd Slovenskej republiky a nie na súd prvého

stupňa, ako je obvyklé (§ 204 ods. 1 O. s. p.). Zároveň súdu prvého stupňa doručil v rovnaký deň oznámenie, že proti rozhodnutiu podal odvolanie a k oznámeniu ako prílohu pripojil rovnopis odvolania.

Z uvedeného postupu vyplynuli určité problémy s administratívnym spracovaním spisu, jeho usporiadaním najmä so žurnalizáciou písomností, ktoré v rovnakom časovom období došli alebo boli vytvorené na súde prvého stupňa a na odvolacom súde. Pri štandardnom postupe odvolanie predkladá odvolaciemu súdu súd prvého stupňa s predkladacou správou spolu so spisom po vykonaní úkonov, ktorých urobenie mu ukladá O. s. p. V čase keď došlo odvolanie na NS SR však tu bol spis na rozhodnutie o mimoriadnom dovolaní a tak bol aj v evidencii vedený. Podateľňa a zrejme aj súdna kancelária preto bez toho, aby odvolanie zaevidovali ako novú odvolaciu vec, podanie založili do spisu. Najčastejší postup predsedov senátov v takom prípade je taký, že zväži podľa okolností prípadu, aká má byť časová následnosť pri rozhodovaní o odvolaní a dovolaní. Ak dospeje k názoru, že treba najprv rozhodnúť o dovolaní, tak po rozhodnutí o ňom predloží spis kancelárii s pokynom, že ju treba zaevidovať ako novú odvolaciu vec (predložiť ju elektronickej podateľni na výber senátu a pridelenie spisovej značky pre odvolacie konanie) a potom ju predložiť na rozhodnutie príslušnému odvolaciemu senátu.

V rovnakom období súd prvého stupňa 28. septembra 2005 odvolanie poslal Generálnej prokuratúre Slovenskej republiky, keďže predpokladal, že spis je tam. Generálna prokuratúra odvolanie 24. októbra 2005 vrátila súdu s oznámením, že spis už bol spolu s mimoriadnym dovolaním predložený Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky. Súd prvého stupňa preto 26. októbra 2005 odoslal odvolanie spolu s predkladacou správou (č. l. 484) Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky, kam spis došiel 31. októbra 2005. Podateľňa elektronicke náhodným výberom vec pridělila odvolaciemu senátu a pridělila spisu spisovú značku 2 Obo 344/05, ktorú vyznačila na predkladacej správe. Hoci v dôsledku uvedených skutočností radenie časti spisu nie je celkom prehľadné, k žiadnej manipulácii zo spisom ani s odvolaním nedošlo. Odvolanie, ktoré bolo doručené na odvolací súd i odvolanie, ktoré bolo podané na súd prvého stupňa sú v spise založené a zo spisu je zrejmé kedy a kam boli podané. V tejto súvislosti sa žiada poznamenať, že o odvolacom a dovolacom konaní sa nevedú samostatné spisy ale v oboch opravných konaniach sa pokračuje v pôvodnom spise súdu prvého stupňa, ktorému sa len pridělí pre

odvolacie a dovolacie konanie spisová značka. Odvolanie podané priamo na odvolací súd nebolo zaradené do spisu NS SR sp. zn. 2 Obo 344/05 ale do spisu Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 28 K 226/02, v ktorom sa v tom čase na NS SR viedlo dovolacie konanie, pre ktoré mal spis pridelenú spisovú značku 6 Mobdo 5/2005 a ktorému sa neskôr pre odvolacie konanie pridelená spisová značka 2 Obo 344/05. Po celú dobu to však bol ten istý spis a odvolanie v ňom stále bolo, i keď spisová značka pre odvolacie konanie mu bola pridelená až keď odvolanie predložil s predkladacou správou súd prvého stupňa.

Vec pre odvolacie konanie bola pridelená elektronicky náhodne vybranému senátu 31. októbra 2005, rovnako ako by to bolo keby sa pridelaovala 26. októbra 2005. O pridelení veci je záznam v počítači elektronickej podateľne, vec je zapísaná v príslušnom registri vedenom spisovou kanceláriou ručnou i elektronicou formou. Potvrdenie pre účastníka konania sa vydáva účastníkom konania len pri podaní, na základe ktorého začína konanie, čo v podmienkach Najvyššieho súdu Slovenskej republiky je len pri podaní, na základe ktorého začne konanie v prvom stupni. Navyše potvrdenie sa môže vydať len osobne prítomnému účastníkovi. Predmetné odvolanie však 26. októbra 2005 došlo poštou.

O odvolaní, ktorým bolo napadnuté uznesenie, ako v tomto prípade, rozhoduje odvolací súd uznesením bez nariadenia pojednávania. O prejednaní sa nevyhotovuje zápisnica. Vyhotovuje sa len zápisnica o hlasovaní, ktorá nie je súčasťou spisu, ale je v zalepenej obálke v zbernom spise 2 Obo 344/05. V roku 2005 senát 20 (poznámka – pravdepodobne správne má byť „2 Obo“) pôsobil v zložení JUDr. Š. ako predseda senátu a JUDr. P. a JUDr. I. ako členky senátu. Podľa zoznamu skončených vecí, ktorý sa vyhotovuje pre evidenciu kancelárie, v takomto zložení senát prejednal aj predmetnú vec.

K tvrdeniu sťažovateľa, že vo veci rozhodoval vylúčený sudca nemôžem zaujať stanovisko. Námietku zaujatosti JUDr. Š. vzniesol sťažovateľ podaním, ktoré súdu došlo 18. novembra 2005. Odvolací senát však o odvolaní rozhodol 16. novembra 2005. Z uvedeného dôvodu ani senát prejednávajúci námietku o nej vecne nerozhodoval a konanie o námietke ako bezpredmetné zastavil.

Z uvedených dôvodov sa domnievam, že právo sťažovateľa na prejednanie veci zákonným sudcom porušené nebolo.

Nepovažujem za vhodné vyjadrovať sa k vecnej správnosti rozhodnutia ani k otázke, či mal odvolací súd, ak dospel k záveru, že nie sú splnené podmienky pre vyhlásenie

konkurzu, návrh zamietnuť alebo konanie zastaviť. I keby rozhodnutie nebolo v uvedenom smere správne, domnievam sa, že sťažovateľovi tým nevznikla trvalá ujma. Rozhodnutie nezakladá prekážku rozhodnutej veci a návrh na vyhlásenie konkurzu možno podať znovu.

Z uvedených dôvodov navrhujem sťažnosť zamietnuť. Netrváme na tom, aby ústavný súd konal o veci samej na verejnom ústnom pojednávaní.»

2.2 Právny zástupca sťažovateľa vo svojom stanovisku k vyjadreniu najvyššieho súdu okrem iného uviedol:

„Vychádzajúc z (...) vyjadrenia porušovateľa je nezákonné a neprípustné, aby podateľňa po tom, čo je jej doručené podanie, ktorým sa dáva podnet na začatie konania, toto odmietla zaevidovať a prideliť mu spisovú značku s výhradou, že toto podanie vloží do obsahu iného, už existujúceho spisu. Sťažovateľovi nie je zrejmé, ako zamestnanec podateľne v čase prijatia pre neho neznámeho podania môže mať akúkoľvek vedomosť, že nejaké už existujúce konanie sa týka toho istého rozhodnutia, ako voči ktorému toto konkrétne podanie smeruje. Takýto postup vzbudzuje pochybnosti o zákonnosti sudcu.

Podateľňa sa predsa neoboznamuje s obsahom podaní, neskúma ich z ich obsahovej stránky, ale bez akýchkoľvek výhrad je povinná zaevidovať každé riadne označené podanie, ktorým sa dáva podnet na začatie konanie. (...)

Konaním porušovateľa došlo k neodôvodnenému a nezákonnému zadržaniu podania dlžníka doručeného dňa 26. 9. 2005 a jeho začleneniu do spisu týkajúceho sa mimoriadneho dovolania generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti tomu istému rozhodnutiu. Konaním porušovateľa tak došlo k porušeniu ústavného práva sťažovateľa na zákonného sudcu (...).

(...) Je nanajvýš neprípustné, aby registrácia a evidovanie podaní na súd bola ponechaná na svojvôli predsedov senátov, ktorí na základe svojich subjektívnych pocitov rozhodnú kedy je predmetné podanie potrebné dať do podateľne a zaevidovať ho ako novú vec. (...)

Je nesporné, že porušovateľ konal v rozpore s (...) citovaným ustanovením zákona, keď do spisu týkajúceho sa mimoriadneho dovolania generálneho prokurátora Slovenskej republiky bez iného začlenil podanie o odvolaní dlžníka. Ide predsa o dve samostatné konania s rozličnými zákonnými podmienkami posudzovania ich prípustnosti

a odôvodnenosti. Skutočnosť, že oba konania napádajú to isté rozhodnutie, a to rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 14. 7. 2004 sp. zn. 28 K/226/2002, neodôvodňuje a nekonvaliduje fakt opomenutia registrácie podania o odvolaní v dobe jeho skutočného prijatia, a to dňa 26. 9. 2005. (...)

V súdnom spise sa nenachádza zápisnica a dokonca ani žiaden úradný záznam z neverejného zasadnutia, z ktorého by bolo možné preveriť, v akom zložení, kedy a kde zasadal a rozhodoval senát 2 Obo. Z uvedeného dôvodu nemožno preveriť, či dvaja členovia senátu, ktorých mená zo súdneho spisu nemožno zistiť, či neboli vo veci zaujatí, či boli zákonnými sudcami, alebo či sa vôbec zúčastnili rozhodnutia vo veci samej. (...)

Rovnako je zaujímavé skúmať aj tú skutočnosť, že právny zástupca sťažovateľa dňa 16. 11. 2005 osobne telefonicky zisťoval, v akom štádiu sa predmetná vec na Najvyššom súde nachádza, na čo mu bolo zamestnankyňou súdu oznámené, že vec ešte nie je rozhodnutá a spis leží u sudcu. Po tejto informácii bola teda toho istého dňa faxom sťažovateľom zaslaná námietka zaujatosti. Je preto vylúčené, aby po tom, čo sťažovateľ dostal dňa 16. 11. 2005 informáciu, že vec ešte nie je rozhodnutá a nekonalo sa ani zasadnutie senátu na jej rozhodnutie, niekoľko dní potom zistil, že k predmetnému dátumu 16. 11. 2005 bolo vo veci rozhodnuté a námietka zaujatosti z toho istého dátumu ostala neakceptovaná a ponechaná bez prihliadnutia na jej obsah.“

3. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich vyjadreniami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci namietaného porušenia základných práv.

4. V tejto veci pôvodne prijímal sťažnosť I. senát ústavného súdu, pretože v roku 2006 a v roku 2007 v súlade s rozvrhom práce na tieto roky bol sudca spravodajca Juraj Horváth členom I. senátu ústavného súdu. Plénum ústavného súdu 28. februára 2007 Rozvrhom práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na rok 2007 sp. zn. Spr 140/07 rozhodlo, že s účinnosťou od 28. februára 2007 sa sudca spravodajca Juraj Horváth stal členom II. senátu ústavného súdu. Plénum ústavného súdu zároveň rozhodlo, že veci, v ktorých je sudcom spravodajcom Juraj Horváth, sa prerokujú v II. senáte ústavného súdu.

Z tohto dôvodu sa táto vec prerokovala a rozhodla vo veci samej v zložení, ktoré je uvedené v záhlaví tohto nálezu.

II.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Predmetom konania ústavného súdu bolo posúdenie, či napadnutým postupom a uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 2 Obo 344/2005 zo 16. novembra 2005 došlo zo sťažovateľom uvádzaných dôvodov k porušeniu základného práva sťažovateľa na zákonného sudcu zaručeného v čl. 48 ods. 1 ústavy a v čl. 38 ods. 1 listiny, ako aj k porušeniu jeho práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru.

1. K namietanému porušeniu základného práva na zákonného sudcu

Sťažovateľ v sťažnosti uviedol, že k porušeniu základného práva na zákonného sudcu došlo z viacerých dôvodov, a to tým, že najvyšší súd nepridelil spisovú značku odvolaniu úpadcu smerujúcemu proti uzneseniu konkurzného súdu sp. zn. 28 K 226/02 zo 14. júla 2004, ktoré bolo ako prvé doručené priamo najvyššiemu súdu ako súdu odvolaciemu 26. septembra 2005, ale spisovú značku pridelenú tomu istému odvolaniu úpadcu až vtedy, keď mu bolo toto podanie 31. októbra 2005 postúpené konkurzným súdom na odvolacie konanie spolu s predkladacou správou, z čoho sťažovateľ usudzuje, že v danom prípade došlo k manipulácii pri pridelení veci zákonnému sudcovi. Porušenie základného práva na zákonného sudcu sťažovateľ vidí ďalej v tom, že zo spisu napadnutého konania najvyššieho súdu nie je možné zistiť, či odvolanie úpadcu bolo na prerokovanie a rozhodnutie pridelené senátu „2 Obo“ v súlade s predpísanými technickými a programovými prostriedkami a či vo veci vedenej pod sp. zn. 2 Obo 344/2005 rozhodol

skutočne senát alebo iba jeho predseda, pretože v spise sa nenachádza zápisnica z neverejného zasadnutia senátu „2 Obo“, z čoho podľa sťažovateľa vyplýva, že nebolo možné zistiť zloženie senátu ani to, či jeho členovia nemohli byť vo veci zaujatí. Porušenie základného práva na zákonného sudcu vidí aj v tom, že najvyšší súd rozhodol napadnutým uznesením sp. zn. 2 Obo 344/2005 zo 16. novembra 2005 aj napriek tomu, že sťažovateľ v ten istý deň uplatnil proti predsedovi senátu „2 Obo“ námietku zaujatosti.

V súvislosti s posúdením otázky pridelovania spisovej značky podaniam adresovaným najvyššiemu súdu v poradí v akom mu boli doručené je podľa názoru ústavného súdu potrebné zohľadniť špecifickosť postavenia najvyššieho súdu v sústave všeobecných súdov ako súdu, ktorý rozhoduje predovšetkým o riadnych a mimoriadnych opravných prostriedkoch proti rozhodnutiam všeobecných súdov nižšej inštancie. Okrem toho podľa zákona o súdoch je najvyšší súd príslušný rozhodovať kompetenčné konflikty medzi súdmi a orgánmi verejnej správy, ďalej rozhoduje v otázkach o odňatí a prikázaní veci inému ako príslušnému súdu a napokon iba v prípadoch výslovne upravených zákonom rozhoduje ako súd prvého stupňa (napr. v správnom súdnictve podľa V. časti Občianskeho súdneho poriadku).

Spôsob vedenia registrov a pridelovania spisových značiek v registroch najvyššieho súdu v súčasnosti upravuje a aj v rozhodnom čase (september – október 2005) upravoval kancelársky poriadok najvyššieho súdu sp. zn. Spr 118/02 účinný od 1. januára 2002 dosiaľ, ktorý bol vydaný v súlade s Rokovacím poriadkom najvyššieho súdu č. Pls 1/93 z 11. mája 1993 prijatým na základe v tom čase účinného zákona č. 335/1991 Zb. o súdoch a sudcoch (v súčasnej dobe je tento zákon nahradený zákonom o súdoch).

V § 10 ods. 1 kancelárskeho poriadku najvyššieho súdu je uvedené: *„Každé podanie, v ktorom sa dáva podnet na začatie konania (úvodné podanie), zapíše sa do príslušného registra. Podanie sa do registra zapíše podľa jeho prevzatia podateľňou tak, že prvým zapísaným podaním bude to, ktoré podľa hodiny a minúty prišlo ako prvé a postupne podľa času prevzatia podateľňou všetky ostatné podania. (...).“*

V § 12 ods. 3 kancelárskeho poriadku najvyššieho súdu je uvedené: „*Spisovú značku, ktorú vec dostala na Najvyššom súde Slovenskej republiky, ako súde odvolacom, treba vyznačiť v predkladacej správe.*“

V skúmanom prípade mal najvyšší súd postavenie odvolacieho súdu a nie súdu prvej inštancie, ktorý by rozhodoval o „*úvodnom podaní*“ na začatie konania v zmysle citovaného § 10 ods. 1 kancelárskeho poriadku najvyššieho súdu. Inými slovami povedané, v danom prípade najvyšší súd ako súd odvolací konal a rozhodoval o odvolaní úpadcu proti rozhodnutiu prvostupňového konkurzného súdu, pričom v zmysle § 204 ods. 1 OSP účinného v rozhodnom čase bolo potrebné odvolanie podať na súde, proti rozhodnutiu ktorého smerovalo, a ten by ho následne predložil spolu so spisom a predkladacou správou súdu odvolaciemu. Zo súdnej praxe je zrejmé, že aj v prípade, ak odvolateľ zašle odvolanie priamo odvolaciemu súdu, tento súd ho bez vybavenia postúpi späť súdu prvostupňovému, a to jednak z dôvodu, že odvolací súd nedisponuje spisovým materiálom prvostupňového súdu, preskúmanie ktorého je pre rozhodovanie o odvolaní nevyhnutné, ako aj z dôvodu, že pred predložením veci odvolaciemu súdu OSP upravuje procesné úkony pred predložením veci odvolaciemu súdu, vykonanie ktorých je v kompetencii súdu, ktorý rozhodoval vo veci v prvom stupni.

Podľa názoru ústavného súdu aj napriek tomu, že vďaka súhre okolností sa na najvyššom súde v čase doručenia odvolania úpadcu nachádzal aj spis konkurzného súdu z dôvodu konania o mimoriadnom dovolaní, bolo použitie a dodržanie uvedených procesných postupov pri predkladaní odvolania prvostupňovým súdom súdu odvolaciemu podľa Občianskeho súdneho poriadku, odôvodnené aj v posudzovanom prípade.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd dospel k záveru, že najvyšší súd v súlade s citovaným § 12 ods. 3 kancelárskeho poriadku najvyššieho súdu a rešpektujúc pritom procesné postupy podľa Občianskeho súdneho poriadku pri predkladaní odvolania pridelil spisovú značku až odvolaniu úpadcu, ktoré mu bolo postúpené spolu s predkladacou správou konkurzným súdom, a to spôsobom nevzbudzujúcim žiadne pochybnosti o manipulácii pri pridelovaní zákonného sudcu.

V súvislosti s namietaným porušením základného práva na zákonného sudcu podľa názoru ústavného súdu sa javí ako neopodstatnená aj námietka sťažovateľa, že zo spisu najvyššieho súdu vedeného pod sp. zn. 2 Obo 344/2005 nemožno zistiť, či odvolanie úpadcu bolo na prerokovanie a rozhodnutie pridelené senátu „2 Obo“ v súlade s predpísanými technickými a programovými prostriedkami.

Vzhľadom na to, že rozhodným obdobím pre posúdenie danej veci je 31. október 2005, kedy bolo najvyššiemu súdu postúpené konkurzným súdom odvolanie úpadcu s predkladacou správou, ústavný súd preskúmal predpisy upravujúce zavedenie a využívanie technických a programových prostriedkov zabezpečujúcich objektívne a ničím neovplyvniteľné pridelovanie veci na prerokovanie a rozhodnutie jednotlivým senátom najvyššieho súdu v roku 2005.

Predseda najvyššieho súdu vydal 15. decembra 2004 pod sp. zn. Spr 295/2004 na základe v tom čase účinného § 27 ods. 1 a 3 zákona č. 335/1991 Zb. o súdoch a sudcoch Rozvrh práce pre najvyšší súd na rok 2005 (ďalej len „rozvrh práce najvyššieho súdu na rok 2005“). Podľa zistenia ústavného súdu v IV. časti, čl. II, bode 2 rozvrhu práce najvyššieho súdu na rok 2005 je uvedené: *„Zapisovanie vecí do registrov sa uskutočňuje v zmysle § 8 ods. 12 a § 10 ods. 1 Kancelárskeho poriadku Najvyššieho súdu SR pomocou výpočtovej techniky – elektronickej podateľne, podľa zásad uvedených v tomto rozvrhu. V prípade nemožnosti využitia technických a programových prostriedkov predpokladaných v ustanovení § 26 ods. 4 zák. č. 335/1991 Zb., v znení neskorších predpisov, postupuje sa podľa ustanovení §§ 8–12 Kancelárskeho poriadku Najvyššieho súdu SR č. Spr 118/02 z júna 2002 v zmysle zásad uvedených v tomto rozvrhu, podľa poradia nápadu vecí.“*

V čase nápadu odvolania úpadcu najvyššiemu súdu 31. októbra 2005, ktoré bolo pridelené na prerokovanie a rozhodnutie senátu najvyššieho súdu „2 Obo“, bol už síce s účinnosťou od 1. apríla 2005 zákon č. 335/1991 Zb. o súdoch a sudcoch nahradený zákonom o súdoch, na ktorý sa sťažovateľ vo svojej argumentácii odvoláva, avšak ani rozvrh práce najvyššieho súdu na rok 2005 so svojimi zásadami ohľadom pridelovania vecí

jednotlivým senátom náhodným výberom bez možnosti ovplyvnenia (elektronickou podateľňou) nebol v rozpore so zásadami uvedenými v zákone o súdoch. Najvyšší súd tieto zásady v skúmanom prípade dodržal a vec prideleniu senátu „2 Obo“ náhodným výberom. Pokiaľ ide o tvrdenie sťažovateľa, že v prípade pridelenia veci senátu „2 Obo“ najvyšší súd nevydal pre účastníkov potvrdenie o prevzatí a pridelení veci v zmysle požiadavky § 51 ods. 9 zákona o súdoch, ústavný súd konštatuje, že v danom prípade postupom najvyššieho súdu nedošlo k porušeniu tohto ustanovenia zákona, pretože treba opätovne zohľadniť, že najvyšší súd v skúmanom prípade nekonal ako súd prvého stupňa, t. j. nekonal o „*úvodnom podaní*“ na začatie konania, o prevzatí a pridelení ktorého sa navrhovateľovi vydáva spomínané potvrdenie, ale konal a rozhodoval ako súd odvolací. Odvolacie konanie je pokračovaním prvostupňového konania, čo potvrdzuje aj skutočnosť, že v prípade vrátenia veci odvolacím súdom na opätovné prerokovanie a rozhodnutie súdu prvého stupňa, tento pokračuje v konaní pod pôvodnou spisovou značkou prvostupňového konania. V tejto súvislosti je možné súhlasiť s vyjadrením predsedu najvyššieho súdu: „*(...) o odvolacom a dovolacom konaní sa nevedú samostatné spisy ale v oboch opravných konaniach sa pokračuje v pôvodnom spise súdu prvého stupňa, ktorému sa len prideli pre odvolacie a dovolacie konanie spisová značka.*“

Sťažovateľ v sťažnosti uviedol, že základné právo na zákonného sudcu bolo porušené aj tým, že nemal vedomosť o zložení senátu „2 Obo“, keďže v spise najvyššieho súdu vedenom pod sp. zn. 2 Obo 344/2005 nie je zápisnica z prerokovania veci senátom „2 Obo“, a zároveň nemal ani možnosť posúdiť, či niektorý člen senátu nie je vo veci zaujatý.

Ústavný súd pri posúdení otázky, či postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Obo 344/2005 došlo k porušeniu základného práva na zákonného sudcu, nemohol v prospech sťažovateľa zohľadniť ani túto jeho námietku, pretože rozvrh práce najvyššieho súdu na rok 2005, z ktorého bolo možné zistiť zloženie jednotlivých senátov, bol verejne prístupný na internetovej stránke najvyššieho súdu, takže týmto spôsobom aj sťažovateľ mohol a mal možnosť zistiť zloženie senátu „2 Obo“. Zloženie senátov obchodného kolégia najvyššieho súdu bolo upravené v VII. časti rozvrhu práce najvyššieho súdu na rok 2005, podľa ktorej v rozhodnom čase senát najvyššieho súdu „2 Obo“ konal

a rozhodoval v zložení JUDr. J. Š. (predseda senátu), JUDr. I. I. a JUDr. A. P. (členky senátu).

Ak ide o námietku sťažovateľa v súvislosti s absenciou zápisnice z prerokovania veci vedenej pod sp. zn. 2 Obo 344/2005 senátom „2 Obo“ zo 16. novembra 2005, ústavný súd podotýka, že v danom prípade najvyšší sud v súlade s v tom čase účinným ustanovením § 214 ods. 2 písm. c) OSP prerokoval vec bez nariadenia pojednávania, pretože odvolanie úpadcu smerovalo proti uzneseniu a v týchto prípadoch sa pojednávanie nenariaduje, pričom tento postup sťažovateľ ani nespochybňuje. Problematiku vyhotovenia zápisnice z pojednávania upravovalo v tom čase účinné ustanovenie § 40 ods. 1 OSP, ktoré výslovne vyžadovalo vyhotovenie zápisnice iba z verejného pojednávania, avšak neukladalo povinnosť vyhotovovať zápisnicu aj z pojednávania neverejného, čo je podľa názoru ústavného súdu požiadavka v celku akceptovateľná vzhľadom na to, že v prípade požiadavky vyhotoviť zápisnicu aj z neverejného zasadnutia, by táto musela byť v záujme zachovania neverejnosti prerokovania veci v zapečatenej obálke, a tak by nebola prístupná účastníkom konania pri nahliadnutí do spisového materiálu. V tejto súvislosti predseda najvyššieho súdu vo svojom vyjadrení uviedol: *„O odvolaní, ktorým bolo napadnuté uznesenie, ako v tomto prípade, rozhoduje odvolací súd uznesením bez nariadenia pojednávania. O prejednaní sa nevyhotovuje zápisnica. Vyhotovuje sa len zápisnica o hlasovaní, ktorá nie je súčasťou spisu, ale je v zalepenej obálke v zbernom spise 2 Obo 344/05.“*

Napokon sťažovateľ namietal porušenie základného práva na zákonného sudcu aj z dôvodu, že senát najvyššieho súdu „2 Obo“ vydal napadnuté uznesenie sp. zn. 2 Obo 344/2005 zo 16. novembra 2005 aj napriek tomu, že sťažovateľ v ten istý deň 16. novembra 2005 faxovým podaním uplatnil proti predsedovi senátu „2 Obo“ námietku zaujatosti, ktorú následne doplnil písomným podaním z 18. novembra 2005.

Z vyžiadaného súdneho spisu konkurzného súdu sp. zn. 28 K 226/2002 ústavný súd zistil, že konanie o odvolaní úpadcu proti uzneseniu konkurzného súdu sp. zn. 28 K 226/2002 zo 14. júla 2004 bolo najvyšším súdom vedené pod sp. zn. 2 Obo 344/2005

a bolo skončené vyhlásením uznesenia sp. zn. 2 Obo 344/2005 zo 16. novembra 2005, pričom v ten istý deň sťažovateľ faxom uplatnil proti predsedovi senátu najvyššieho súdu „2 Obo“ JUDr. Š. námietku zaujatosti. Sťažovateľ tvrdí, že postup najvyššieho súdu bol nezákonný, keď vyhlásil rozhodnutie vo veci bez tohto, aby sa najprv vysporiadal s ním uplatnenou námietkou zaujatosti.

V tejto súvislosti ústavný súd zo súdneho spisu zistil, že faxové podanie sťažovateľa, ktorým uplatnil proti predsedovi senátu najvyššieho súdu „2 Obo“ námietku zaujatosti, bolo najvyššiemu súdu doručené 16. novembra 2005 o 17.47 h.

V § 8 ods. 1 kancelárskeho poriadku najvyššieho súdu je uvedené: *„Na prijímanie písomných podaní adresovaných Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky po celý pracovný čas je určená podateľňa, ktorá je spoločná pre všetky úseky Najvyššieho súdu SR.“* Podľa zistenia ústavného súdu *„pracovný čas podateľne“* na najvyššom súde je rovnomerne rozvrhnutý na každý pracovný deň v týždni v čase od 7.30 h. do 15.30 h., pričom rovnako je rozvrhnutý aj pracovný čas ostatných zamestnancov najvyššieho súdu. Z uvedených zistení vyplýva, že faxové podanie sťažovateľa zo 16. novembra 2005 bolo najvyššiemu súdu doručené po dobe určenej na prijímanie podaní adresovaných najvyššiemu súdu, takže senát „2 Obo“ mohol toto podanie dostať na vedomie až nasledujúci deň 17. novembra 2005, t. j. až po vyhlásení uznesenia sp. zn. 2 Obo 344/2005 zo 16. novembra 2005.

Z uvedeného vyplýva, že v čase vyhlásenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 2 Obo 344/2005 zo 16. novembra 2005 nebola proti predsedovi senátu najvyššieho súdu „2 Obo“ uplatnená námietka zaujatosti, preto ju najvyšší súd pred svojím rozhodnutím ani nemohol zohľadniť, takže najvyšší súd postupoval a rozhodol plne v súlade s príslušnými ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd dospel k záveru, že ani týmto postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Obo 344/2005 nebolo porušené základné právo sťažovateľa na zákonného sudcu.

V súvislosti s tvrdeniami sťažovateľa, že najvyšší súd v konaní o jeho námietke zaujatosti vedenom pod sp. zn. 1 Ndob 85/2005 nezohľadnil, že ju uplatnil už faxovým podaním zo 16. novembra 2005, ale o tejto námietke najvyšší súd konal tak, ako keby bola uplatnená až podaním z 18. novembra 2005, pričom týmto podaním sťažovateľ iba doplnil svoje faxové podanie, ústavný súd konštatuje, že podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde je ústavný súd viazaný návrhom sťažovateľa, ktorý je v tomto prípade zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom. Preto v danej veci ústavný súd rozhodoval o porušení základného práva na zákonného sudcu iba v súvislosti s postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Obo 344/2005, ktoré v petite sťažnosti sťažovateľ namietal. Tvrdenia o porušení práv v inom konaní najvyššieho súdu, ktoré sťažovateľ uvádza v texte sťažnosti mimo petitu, je podľa názoru ústavného súdu potrebné považovať iba za súčasť jeho argumentácie (III. ÚS 149/04, II. ÚS 65/07).

Všetky uvedené dôvody boli základom pre rozhodnutie ústavného súdu, že základné právo sťažovateľa na zákonného sudcu zaručené v čl. 48 ods. 1 ústavy a v čl. 38 ods. 1 listiny postupom a rozhodnutím najvyššieho súdu sp. zn. 2 Obo 344/2005 zo 16. novembra 2005 porušené nebolo, tak ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto rozhodnutia.

2. K namietanému porušeniu práva na spravodlivé súdne konanie

Sťažovateľ v sťažnosti uviedol, že najvyšší súd svojím postupom a uznesením sp. zn. 2 Obo 344/2005 zo 16. novembra 2005, ktorým na základe odvolania úpadcu zrušil uznesenie konkurzného súdu sp. zn. 28 K 226/2002 zo 14. júla 2004, porušil aj jeho právo na spravodlivé súdne konanie zaručené v čl. 6 ods. 1 dohovoru, a to jednak z dôvodu, že najvyšší súd neskúmal prípustnosť odvolania úpadcu, ako aj z dôvodov nesprávneho právneho posúdenia veci pri podaní výkladu ustanovení § 48 ods. 1 a 2 OSP o doručovaní písomností právnickej osobe, ďalej z dôvodu nedostatočného zistenia skutkového stavu, z dôvodu, že uznesenie najvyššieho súdu je neodôvodnené a nezákonné, pretože najvyšší súd zrušil uznesenie konkurzného súdu aj napriek tomu, že neexistovali zákonné dôvody na jeho zrušenie podľa Občianskeho súdneho poriadku, a napokon aj z dôvodu, že

sťažovateľovi bola najvyšším súdom odňatá možnosť konať, pretože mu nebolo doručené odvolanie úpadcu, a tak sa nemohol k nemu vyjadriť.

Ústavný súd podľa svojej konštantnej judikatúry nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (napr. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01, II. ÚS 209/06).

Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať iba také rozhodnutie všeobecného súdu, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím, došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (napr. I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/00).

Ústavný súd už judikoval (napr. I. ÚS 269/05), že rozhodnutiu všeobecného súdu vo veci samej (vrátane rozhodnutia odvolacieho súdu) musí predchádzať jeho postup zodpovedajúci garanciam spravodlivého súdneho konania v zmysle príslušných ustanovení ústavy a príslušnej medzinárodnej zmluvy o ľudských právach a základných slobodách (v kontexte danej veci v súlade s čl. 6 ods. 1 dohovoru).

Aj keď sťažovateľ v súvislosti s právom na spravodlivé súdne konanie namietal iba porušenie čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd konštatuje, že formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu (na spravodlivé súdne konanie) s právnym režimom súdnej ochrany podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, t. j. právo na spravodlivý proces sa nezaručuje iba

čl. 6 ods. 1 dohovoru, ale je implikované aj v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy, a to v čl. 46 ods. 1 ústavy (II. ÚS 71/97).

Podľa názoru ústavného súdu (napr. I. ÚS 26/94, I. ÚS 23/06) obsah práva na súdnu a inú právnu ochranu nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva alebo ich diskriminovať pri jeho uplatňovaní. Jeho obsahom je i zákonom upravené relevantné konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Každé konanie súdu alebo iného orgánu, ktoré je v rozpore so zákonom, je porušením ústavou zaručeného práva na spravodlivý proces, nezávisle od toho, či smeruje v neprospech účastníka, alebo iného subjektu.

Podľa judikatúry ústavného súdu (II. ÚS 122/05) základné právo na spravodlivé súdne konanie všeobecný súd nemôže porušiť, ak koná vo veci v súlade s procesno-právnymi predpismi upravujúcimi postupy v občianskoprávnom konaní. A contrario, ak všeobecný súd koná v rozpore s procesno-právnymi predpismi upravujúcimi postupy v občianskoprávnom konaní, môže dôjsť k porušeniu práva na spravodlivé súdne konanie.

Súčasťou základného práva na spravodlivé súdne konanie je aj právo na to, aby opravný súd konal a rozhodol o podanom (riadnom alebo mimoriadnom) opravnom prostriedku v prípade, ak účastník konania splnil všetky zákonom požadované predpoklady na prípustnosť takého opravného prostriedku, pričom ak nie sú splnené zákonom stanovené podmienky prípustnosti opravného prostriedku a napriek tomu sa opravný súd týmto opravným prostriedkom vecne zaoberá, môže dôjsť k porušeniu základného práva na spravodlivý proces.

V danom prípade najvyšší súd ako súd odvolací napadnutým uznesením sp. zn. 2 Obo 344/2005 zo 16. novembra 2005 zrušil rozhodnutie prvostupňového konkurzného súdu sp. zn. 28 K 226/2002 zo 14. júla 2004 vydané v konkurznom konaní, ktorým bol zamietnutý návrh sťažovateľa na vyhlásenie konkurzu na majetok úpadcu z dôvodu nedostatku majetku úpadcu.

Okruh osôb oprávnených podať odvolanie proti uzneseniu o zamietnutí návrhu na vyhlásenie konkurzu upravovalo v rozhodnom čase ustanovenie druhej vety § 13 ods. 6 zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o konkurze a vyrovnaní“).

Podľa druhej vety § 13 ods. 6 zákona o konkurze a vyrovnaní (účinnnej v rozhodnom čase) proti uzneseniu o zamietnutí návrhu na vyhlásenie konkurzu sa môže odvolať navrhovateľ.

Uvedené ustanovenie zákonodarca implementoval do zákona o konkurze a vyrovnaní jeho novelou č. 238/2000 Z. z. s účinnosťou od 1. augusta 2000, pričom podľa § 70b tejto novely konania začaté pred 1. augustom 2000 sa dokončia podľa doterajších predpisov, ak nie je ustanovené inak. Z uvedeného vyplýva, že pre určenie, v akom znení má byť zákon o konkurze a vyrovnaní aplikovaný, je rozhodné, kedy bol podaný návrh na začatie konkurzného konania.

Ústavný súd z obsahu sťažnosti, ako aj z vyžiadaného súdneho spisu konkurzného súdu zistil, že konanie vedené pod sp. zn. 28 K 226/2002 sa začalo na základe návrhu sťažovateľa na vyhlásenie konkurzu na majetok úpadcu z 23. októbra 2000, ktorý bol konkurznému súdu doručený 13. novembra 2000, t. j. konkurzné konanie vedené pod sp. zn. 28 K 226/2002 začalo po 1. auguste 2000, takže sa na neho mal aplikovať zákon o konkurze a vyrovnaní v znení novely č. 238/2000 Z. z.

Najvyšší súd v odvolacom konaní vedenom pod sp. zn. 2 Obo 344/2005 preskúmaval uznesenie konkurzného súdu sp. zn. 28 K 226/2002 zo 14. júla 2004, ktorým bol zamietnutý návrh sťažovateľa na vyhlásenie konkurzu pre nedostatok majetku úpadcu, pričom odvolacie konanie bolo iniciované odvolaním úpadcu (ktorý nebol navrhovateľom). Inými slovami, najvyšší súd napádaným uznesením sp. zn. 2 Obo 344/2005 zo 16. novembra 2005 meritórne rozhodol o odvolaní, ktoré podľa v tom čase účinnnej druhej vety § 13 ods. 6 zákona o konkurze a vyrovnaní podala neoprávnená osoba.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd dospel k záveru, že už len zistenie, že najvyšší súd neskúmal prípustnosť odvolania úpadcu, postačuje, bez vyhodnotenia ďalších sťažovateľom uvádzaných dôvodov vo vzťahu k obsahovej stránke napadnutého uznesenia, na konštatovanie, že sťažnosť sťažovateľa vo vzťahu k namietanému porušeniu práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je dôvodná. Preto ústavný súd po vyhodnotení všetkých podkladov, súvislostí a argumentov vyslovil, že uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 2 Obo 344/2005 zo 16. novembra 2005 bolo porušené právo sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, tak ako to je uvedené v bode 2 výroku tohto rozhodnutia.

III.

Ak ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ods. 2 ústavy vysloví, že k porušeniu práva alebo slobody došlo právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom, zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie.

Sťažovateľ žiadal, aby ústavný súd zrušil uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 2 Obo 344/2005 zo 16. novembra 2005 a vec mu vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie. Ústavný súd v súvislosti s týmto návrhom sťažovateľa dospel k záveru, že pre dosiahnutie nápravy vo veci je nevyhnutné, aby využil aj svoju právomoc podľa čl. 127 ods. 2 ústavy, a preto vyhovel jeho návrhu, zrušil označené uznesenie najvyššiemu súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie, tak ako to je uvedené v bode 3 výroku tohto rozhodnutia. Najvyšší súd bude v ďalšom konaní vo veci podľa § 56 ods. 6 a 7 zákona o ústavnom súde viazaný právnymi názormi ústavného súdu vyjadrenými v tomto náleze.

Ústavný súd napokon rozhodol podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde aj o úhrade trov konania sťažovateľa, ktoré mu vznikli v súvislosti s jeho právnym zastupovaním advokátom, ktorý si uplatnil nárok na ich úhradu v „*paušálnej sume 250. 000,- Sk*“.

Ústavný súd už vyslovil (napr. I. ÚS 104/03), že predmet konania pred ústavným súdom – ochrana ľudských práv a slobôd – je v zásade nevyčísliteľný v peniazoch a je nezameniteľný s hodnotou sporu, o ktorom sa koná pred všeobecným súdom. Preto pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľa ústavný súd vychádzal z ustanovení § 1 ods. 3, § 11 ods. 2 a § 14 ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov. Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2005 je 2 501 Sk a hodnota režijného paušálu je 150 Sk. Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2006 je 2 730 Sk a hodnota režijného paušálu je 164 Sk. Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2007 je 2 970 Sk a hodnota režijného paušálu je 178 Sk.

S poukazom na výsledok konania priznal ústavný súd sťažovateľovi nárok na úhradu trov konania za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2005 (prevzatie a príprava zastúpenia, splnomocnenie bolo udelené 22. decembra 2005) v sume 2 651 Sk vrátane režijného paušálu, úhradu trov za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2006 (podanie sťažnosti z 3. januára 2006) v sume 2 894 Sk vrátane režijného paušálu a úhradu trov za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2007 (vyjadrenie z 31. mája 2007) v sume 3 148 Sk vrátane režijného paušálu. Ústavný súd tak priznal sťažovateľovi nárok na úhradu trov konania v celkovej sume 8 693 Sk, tak ako je to uvedené v bode 4 výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. októbra 2007